

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-
педагогічної роботи

Сергій Слободян

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

Фізичне виховання в історії педагогічної думки
PHYSICAL EDUCATION IN THE HISTORY
OF PEDAGOGICAL THOUGHT

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський)

тип дисципліни _____ обов'язкова

мова викладання _____ українська

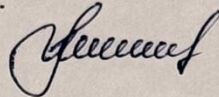
Робоча програма навчальної дисципліни «Фізичне виховання в історії педагогічної думки» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань А Освіта, спеціальності А4 Середня освіта, предметної спеціальності А4.11 Середня освіта (Фізична культура), освітньо-професійної програми Середня освіта (Фізична культура).

«02» лютого 2025 р.

Розробник: *Лелека Віталій Миколайович*, доктор педагогічних наук, доцент кафедри фізичної культури та спорту.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Фізичне виховання в історії педагогічної думки» розглянуто на засіданні кафедри фізичної культури та спорту
Протокол № 8 від «05» березня 2025 р.

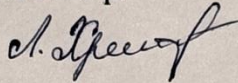
Завідувач кафедри

Віталій Лелека

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Фізичне виховання в історії педагогічної думки» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського
Протокол № 3 від «06» березня 2025 р.

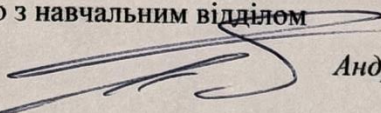
Голова

Людмила Хрящевська

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Фізичне виховання в історії педагогічної думки» погоджено з навчальним відділом

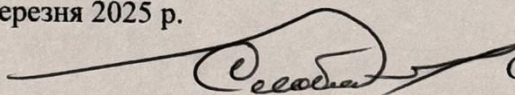
Начальник відділу

Андрій Лабарткава

Робочу програму навчальної дисципліни «Фізичне виховання в історії педагогічної думки» затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 3 від «26» березня 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій Слободян

© НУК, 2025

© Лелека В.М., 2025

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	6
3. Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисципліни	7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування	10
7. Форми поточного та підсумкового контролю	13
8. Критерії оцінювання результатів навчання	13
9. Засоби навчання, Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна;	15
10. Рекомендовані джерела інформації.....	16

ВСТУП

Вивчення навчальної дисципліни «Фізичне виховання в історії педагогічної думки» дозволяє глибше зрозуміти, як формувалися погляди на здоров'я та тілесну культуру людини від давнини до сьогодення. Цей курс розкриває еволюцію ідей видатних мислителів і педагогів, які розглядали фізичний розвиток як невіддільну складову гармонійного виховання особистості. Аналіз історичного досвіду допомагає майбутнім фахівцям усвідомити соціокультурне значення спорту та рухової активності в різні епохи. Отримані знання стануть надійним теоретичним підґрунтям для розробки сучасних та ефективних методик фізичного виховання.

Анотація

У процесі вивчення дисципліни «Фізичне виховання в історії педагогічної думки» розглянуто мету та основні завдання курсу, концепції походження фізичного виховання, становлення виховання як свідомого цілеспрямованого процесу, зародження прийомів та організаційних форм фізичного виховання, освіти давніх культур та цивілізацій (фізичне виховання у первісному суспільстві, виховання дітей праукраїнців та дослов'янського періоду,); визначено основні етапи розвитку фізичної культури та педагогічної думки у Візантії); охарактеризовано аспекти розвитку фізичного виховання в Київській Русі (основні типи шкіл та ступені освіти, формування козацької педагогіки, освіта в монастирських та церковних школах, козацька педагогіка,); визначено загальні засади реформаторської педагогіки (централізована система освіти та система місцевої освіти, класична і реальна освіта,); подано основні критерії розвитку фізичного виховання та освіти у XVIII – XX столітті (створення національної школи та шкіл для національних меншин, українізація школи, громадянське виховання, перші навчальні плани, демократизація та гуманітаризація школи).

Ключові слова: освіта, фізичне виховання, фізична школа, педагогіка, виховання, навчання, педагогічна думка, педагогічні погляди.

Annotation

In the process of studying the discipline the purpose and main objectives of the course are considered, the concepts of the origin of education, the formation of education as a conscious purposeful process, the birth of techniques and organizational forms of education, the education of ancient cultures and civilizations (education in primitive society, education of children of the proto-Ukrainian and pre-Slavic period, family and household culture in the pre-Christian and Christian periods); the main stages of development of culture and pedagogical thought in Byzantium; the aspects of the development of educational thought in Kievan Rus (the main types of schools and degrees of education, the formation of Cossack pedagogy, education in monastic and church schools, Cossack pedagogy, elementary school, gothic school charter, etc.) are characterized; the general principles of reform pedagogy (centralized education system and local education system, classical and real education, traditionalism, fascist pedagogy, religious pedagogy) are defined; the main criteria for the development of physical education and education in the XVIII – XX century (creation of a national school and schools for national minorities, Ukrainization of school, civic education, first educational institutions plans, democratization and humanitarization of the school).

Keywords: Education, Physical Education, Physical school, pedagogy, upbringing, training, pedagogical thought, pedagogical views.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	А Освіта	Обов'язкова	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		4-й	4-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	А4 Середня освіта ОП (Фізична культура)	Семестр	
		8-й	8-й
		Лекцій	
Індивідуальне науково- дослідне завдання –		15 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		15 год.	6 год.
Загальна кількість годин – 90		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2;	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
самостійної роботи студента – 6		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид контролю: залік	
		Форма контролю: письмова	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу: передбачає формування у студентів системи знань щодо основних етапів розвитку освіти в системі фізичного виховання, педагогічної думки та науки, наукового світогляду, педагогічного мислення, знання традицій українського народу з виховання національної свідомості, вироблення творчих умінь застосовувати історико-педагогічні знання у практичній діяльності.

Завдання курсу:

ознайомити майбутніх фахівців із світовим та національним досвідом освіти і культури в системі фізичного виховання;

на основі цього досвіду формувати загальнолюдські цінності, національну свідомість, національну гідність;

ознайомити з основними педагогічними теоріями навчання і виховання в системі фізичного виховання;

з педагогічною діяльністю, педагогічними поглядами та педагогічними ідеями в системі фізичного виховання видатних діячів минулого і сьогодення;

сприяти формуванню педагогічного мислення, культури, ерудиції студентів.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни доцільно проводити в 1 семестрі на основі знань з МВФВ.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких компетентностей:

ІК Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов

ФК 1 Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК 5 Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ПК 1. Здатність використовувати сучасні методи і технології навчання для формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь, навичок і фізичних якостей.

ПК 5. Здатність формувати у здобувачів освіти знання, уміння, навички та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережувального і здоров'яформувального середовища.

РН 1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

РН 9. Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.

РН 10. Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1. Володіє сучасними методами і технологіями навчання для ефективного формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь та навичок і фізичних якостей.

ПРН 5. Демонструє уміння формувати у здобувачів освіти знання, уміння, навички та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня

фізичної активності, володіє вміннями будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережного і здоров'яформувального середовища.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Фізичне виховання та освіта давніх культур та давніх цивілізацій

Тема 1. Витоки фізичної культури. Фізична культура в первісному суспільстві.

Тема 2. Фізична культура в стародавньому світі.

Тема 3 Розвиток фізичної культури в Стародавній Греції.

Література: [1; 2; 3; 4; 7; 9]

Змістовний модуль 2. Фізичне виховання та освіта від епохи середньовіччя до XIX століття

Тема 4. Фізична культура епохи середньовіччя.

Тема 5. Фізична культура Нового часу.

Тема 6. Особливості розвитку фізичного виховання у другій половині XIX

Тема 7. Концепції фізичного виховання підростаючого покоління у Новий час

Тема 8. Авторські школи і проблеми фізичного виховання в ідеях представників реформаторської педагогіки.

Тема 9. Діяльність та педагогічні погляди П'єра де Кубертена.

Література: [1; 2; 3; 4; 5; 6; 10]

Змістовний модуль 3. Витоки та традиції народного фізичного виховання в Україні

Тема 10. Фізичне виховання від часів Київської Русі до Нового часу

Тема 11. Фізична культура та спорт в Україні у XIX-XX ст.

Тема 12. Фізичне виховання та формування здорового способу життя у педагогічних поглядах К.Д.Ушинського.

Тема 13. Теорія і практика фізичного виховання дітей у педагогічній спадщині А.С.Макаренка

Тема 14. Педагогічні погляди на фізичне виховання В.О.Сухомлинського..

Тема 15. Сучасні інноваційні технології педагогів-новаторів на уроках фізичної культури.

Тема 16. Сучасні тенденції і пріоритети фізичного виховання в Україні

Тема 17. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Література: [1; 2; 3; 4; 8; 11; 12; 13]

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Кредит 1.										
Змістовий модуль 1. Фізичне виховання та освіта давніх культур та давніх цивілізацій Тема 1. Витоки фізичної культури. Фізична культура в первісному суспільстві. Тема 2. Фізична культура в стародавньому світі. Тема 3 Розвиток фізичної культури в Стародавній Греції.	30	5	5	–	20	30	2	2	–	26
Усього годин	30	5	5		20	30	2	2	–	26
Кредит 2.										
Змістовий модуль 2. Фізичне виховання та освіта від епохи середньовіччя до XIX століття Тема 4. Фізична культура епохи середньовіччя. Тема 5. Фізична культура Нового часу. Тема 6. Особливості розвитку фізичного виховання у другій половині X IX Тема 7. Концепції фізичного виховання підростаючого покоління у Новий час Тема 8. Авторські школи і проблеми фізичного виховання в ідеях представників реформаторської педагогіки. Тема 9. Діяльність та педагогічні погляди П'єра де Кубертена.	30	5	5	–	20	30	2	2	–	26
Усього годин	30	5	5		20	30	2	2	–	26
Кредит 3.										
Змістовий модуль 3. Витоки та традиції народного фізичного виховання в Україні Тема 10. Фізичне виховання від часів Київської Русі до Нового часу	15	5	5	–	20	30	2	2	–	26

Тема 11. Фізична культура та спорт в Україні у XIX-XX ст. Тема 12. Фізичне виховання та формування здорового способу життя у педагогічних поглядах К.Д.Ушинського. Тема 13. Теорія і практика фізичного виховання дітей у педагогічній спадщині А.С.Макаренка Тема 14. Педагогічні погляди на фізичне виховання В.О.Сухомлинського. Тема 15. Сучасні інноваційні технології педагогів-новаторів на уроках фізичної культури. Тема 16. Сучасні тенденції і пріоритети фізичного виховання в Україні Тема 17. Індивідуальне навчально-дослідне завдання										
Усього годин	30	5	5		20	30	2	2	–	26
	90	15	15		60	90	6	6		78

Розподіл годин лекцій

№ з/п	Назва теми	ДФН Кількіс ть год.	ЗФН Кількіс ть год.
1.	Тема 1. Витоки фізичної культури. Фізична культура в первісному суспільстві.	2	1
2.	Тема 2. Фізична культура в стародавньому світі.	2	1
3.	Тема 3 Розвиток фізичної культури в Стародавній Греції. Тема 4. Фізична культура епохи середньовіччя. Тема 5. Фізична культура Нового часу.		
4.	Тема 6. Особливості розвитку фізичного виховання у другій половині XIX Тема 7. Концепції фізичного виховання підростаючого покоління у Новий час	2	1
5.	Тема 8. Авторські школи і проблеми фізичного виховання в ідеях представників реформаторської педагогіки. Тема 9. Діяльність та педагогічні погляди П'єра де Кубертена	2	1
6.	Тема 10. Фізичне виховання від часів Київської Русі до Нового часу Тема 11. Фізична культура та спорт в Україні у XIX-XX ст.	2	
7.	Тема 12. Фізичне виховання та формування здорового способу життя у педагогічних поглядах К.Д.Ушинського.	2	1

	Тема 13. Теорія і практика фізичного виховання дітей у педагогічній спадщині А.С.Макаренка		
8.	Тема 14. Педагогічні погляди на фізичне виховання В.О.Сухомлинського. Тема 15. Сучасні інноваційні технології педагогів-новаторів на уроках фізичної культури. Тема 16. Сучасні тенденції і пріоритети фізичного виховання в Україні	1	1
	Всього:	15	6

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	ДФН Кількість год.	ЗФН Кількість год.
1.	Тема 1. Витоки фізичної культури. Фізична культура в первісному суспільстві.	2	1
2.	Тема 2. Фізична культура в стародавньому світі. Тема 3 Розвиток фізичної культури в Стародавній Греції.	2	
3.	Тема 4. Фізична культура епохи середньовіччя. Тема 5. Фізична культура Нового часу.	2	1
4.	Тема 6. Особливості розвитку фізичного виховання у другій половині ХІХ Тема 7. Концепції фізичного виховання підростаючого покоління у Новий час	2	1
5.	Тема 8. Авторські школи і проблеми фізичного виховання в ідеях представників реформаторської педагогіки. Тема 9. Діяльність та педагогічні погляди П'єра де Кубертена	2	1
6.	Тема 10. Фізичне виховання від часів Київської Русі до Нового часу Тема 11. Фізична культура та спорт в Україні у ХІХ-ХХ ст.	2	1
7.	Тема 12. Фізичне виховання та формування здорового способу життя у педагогічних поглядах К.Д.Ушинського. Тема 13. Теорія і практика фізичного виховання дітей у педагогічній спадщині А.С.Макаренка	2	1
8.	Тема 14. Педагогічні погляди на фізичне виховання В.О.Сухомлинського. Тема 15. Сучасні інноваційні технології педагогів-новаторів на уроках фізичної культури. Тема 16. Сучасні тенденції і пріоритети фізичного виховання в Україні	1	1
	Всього	15	6

Теми лабораторних занять – не передбачено

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	ДФН Кількість год.	ЗФН Кількість год.
1.	Тема 1. Витоки фізичної культури. Фізична культура в первісному суспільстві.	4	4
2.	Тема 2. Фізична культура в стародавньому світі.	4	6
3.	Тема 3 Розвиток фізичної культури в Стародавній Греції.	4	4
4.	Тема 4. Фізична культура епохи середньовіччя.	4	6
5.	Тема 5. Фізична культура Нового часу.	4	4
6.	Тема 6. Особливості розвитку фізичного виховання у другій половині ХІХ	4	4
7.	Тема 7. Концепції фізичного виховання підростаючого покоління у Новий час	4	4
8.	Тема 8. Авторські школи і проблеми фізичного виховання в ідеях представників реформаторської педагогіки.	4	4
9.	Тема 9. Діяльність та педагогічні погляди П'єра де Кубертена	4	6
10.	Тема 10. Фізичне виховання від часів Київської Русі до Нового часу	4	4
11.	Тема 11. Фізична культура та спорт в Україні у ХІХ-ХХ ст.	4	4
12.	Тема 12. Фізичне виховання та формування здорового способу життя у педагогічних поглядах К.Д.Ушинського	4	4
13.	Тема 13. Теорія і практика фізичного виховання дітей у педагогічній спадщині А.С.Макаренка	4	4
14.	Тема 14. Педагогічні погляди на фізичне виховання В.О.Сухомлинського.	2	6
15.	Тема 15. Сучасні інноваційні технології педагогів-новаторів на уроках фізичної культури.	2	4
16.	Тема 16. Сучасні тенденції і пріоритети фізичного виховання в Україні	2	6
17.	Тема 17. Індивідуальне навчально-дослідне завдання	2	4
	Всього	60	78

8.Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання передбачає написання твору-роздуму на задану тему і обґрунтування висловлювань, що стосуються вчителя та педагогічної професії або створення презентації.

Основне завдання цього виду діяльності - навчити студентів:

- самостійно формулювати проблему, шукати необхідні для її вирішення джерела, викладати на письмі свої думки, будувати зв'язну розповідь, привчати їх до акуратності в

розумовій праці.

- самостійно та творчо знаходити характер роботи, логічно послідовно викладати матеріал, аналізувати систематизувати та узагальнювати наукову інформацію;
- аргументовано доводити свою точку зору, обґрунтовувати висновки;

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання:

1. Оригінальне самостійне дослідження, у якому відбито творчий пошук студента, його вміння працювати з науковими джерелами, висуваючи при цьому власні гіпотези з досліджуваних проблем.
2. При описі результатів повністю дотримано вимоги до структури роботи, до викладу думки та до технічного оформлення тексту.
3. Чітка структура роботи, думка логічно аргументована, використано широкий арсенал наукових джерел останніх років.

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

1) на лекційних заняттях:

- лекція;
- пояснення;
- дискусія;
- диспут;
- ілюстрування;
- демонстрація;
- відеометод;
- майстер-клас

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді;
- письмові відповіді;
- проєктні (самостійні) роботи;
- контрольна робота;
- реферати.

Діагностичний розділ визначає диференційований та об'єктивний облік результатів навчальної діяльності студентів і включає в себе ряд підрозділів:

- а) контроль засвоєння теоретичних знань;
- б) контроль рівня та динаміки загальної фізичної підготовленості студентів (виконання контрольних тестів загально-фізичної підготовки на результат);
- в) контроль рівня та динаміки спеціальної фізичної підготовленості студентів (виконання контрольних вправ спеціально-фізичної підготовки на результат);
- г) контроль рівня засвоєння техніки цілісної вправи у фут залі та її складових частин;
- д) контроль рівня інтегральної підготовленості студента;
- е) контроль засвоєння професійних навичок (проведення на оцінку окремих загально розвиваючих вправ, підготовчої частини, окремих задач та цілісного навчально-тренувального заняття з фут залу для різних вікових груп);
- ж) контроль засвоєння суддівських навичок (організація та проведення змагань, методика суддівства).

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння й засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, іспит) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 200 до 300 (за 3 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний **розподіл балів, які отримують студенти** за 3 кредити.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Усні відповіді на заняттях	Критерії оцінювання
20-16	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
15-11	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
10-5	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
4-3	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
2-1	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 20 балів (8 відповідей по 20 балів ДФН, 3 відповіді по 20 балів ЗФН).</i>

Самостійна (проектна) робота	Критерії оцінювання
10-9	Студент правильно виконує завдання в установленний термін, презентує аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотно проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів.
8-7	Студент правильно виконує завдання в установленний термін, презентує аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів.

6-5	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів.
4-3	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування, проводить експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки.
2-1	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 60 балів (6 робіт по 10 балів ДФН, ЗФН).</i>

Реферат	Критерії оцінювання
10	Реферат має обсяг 15 або більше друкованих (рукописних) сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.
7	Реферат має обсяг 10 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.
5	Обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.
0	Тема реферату нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 10 балів (1 реферат по 10 балів ДФН, ЗФН).</i>

Контрольна робота	Критерії оцінювання
60-50	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно ідентифікує технологію і правильно виявляє брехню в тексті. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
49-40	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно ідентифікує технологію профайлінгу і правильно структурує хід виявлення брехні в тексті, проте допускається помилок шляхом упущення кількох відповідних маркерів. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
39-30	Робота виконана з огріхами в описі технології профайлінгу, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. В такій роботі завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.

29-20	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (II рівень складності) та значними огріхами в описі технології профайлінгу (III рівень складності). Завдання щодо детекції брехні тексті виконано неправильно або не виконано взагалі. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
19-10	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів складності та відсутності виконання завдань III рівня. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
9-0	Робота не виконувалася.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 60 балів для ДФН, 60 балів для ЗФН</i>

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Практичні заняття	8x20 балів = 160 балів	3x20 бали = 60 балів
Поточне тестування	1 x10 балів = 10 балів	1x50 бали = 50 балів
Самостійна (проектна) робота	6x10 балів = 60 балів	6x20 бали = 120 балів
Реферат	1x10 балів = 10 балів	1x10 балів = 10 балів
Контрольна (письмова) робота	1x60 балів = 60 балів	1x60 бали = 60 балів
Всього	300 (3 кредити)	300 (3 кредити)

Переведення балів за кредити в 100-бальну систему	
300 б	100 б
285 б	95 б
270 б	90 б
255 б	85 б
240 б	80 б
225 б	75 б
210 б	70 б
195 б	65 б
180 б	60 б
165 б	55 б

9. Засоби навчання

- Макети і муляжі
- Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання)
- Наочним матеріалом для лекційних занять послужать передусім мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали, бібліотечний фонд Університету та електронні репозитарії світу.
- На практичних заняттях спортивний інвентар
- Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Артемова Л.В. Історія педагогіки України : Підручник. – К. : Либідь, 2006. – 424 с.
2. Історія зарубіжної педагогіки. Хрестоматія: Навчальний посібник / Заг. ред. Є.І. Коваленко – Київ, Центр навчальної літератури, 2006. – 664 с.
3. Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія / Упоряд. О.О. Любар; За ред. В.Г. Кременя. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2003. – 766с.
4. Історія педагогіки : навчальний посібник для студентів ЗВО / Л. В. Задорожна-Княгницька. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 364 с.
5. Левківський М.В. Історія педагогіки. Видання 2-е, доповнене. Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 376с.
6. Левківський М.В. Історія педагогіки. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 190 с.
7. Любар О.О., Стельмахович М.Г., Федоренко Д.Т. Історія української школи і педагогіки: Навч. посіб. / за ред. О.О. Любара. – К.: Т-во «знання», КОО, 2003. – 450с.
8. Медвідь Л.А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні: Навч. Посіб. – К.: Вікар, 2003.- 335 с.
9. Москаленко А.М. Вивчення курсу «Історія педагогіки» у вищих педагогічних навчальних закладах. Модуль 1. «Історія педагогіки України»: навчально-методичний посібник – К.: КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2005. – 228с.
10. Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні. /За ред. М.Д.Ярмаченка. – К., 1991.
11. Сбруєва А.А. Рисіна М.Ю. Історія педагогіки у схемах, картках, діаграмах: навчальний посібник. – Суми: СумДПУ, 2000.
12. Сисоєва С.О., Соколова І.В. Нариси з історії розвитку педагогічної думки : Навч. посібник. – К. : Центр навч. літ-ри, 2003. – 308 с.
13. Джуринский А. История педагогики: Учебн. пос. для студентов пед. вузов – М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2000. – 432с.

Додаткова:

1. Ващенко Г.Г. – видатний педагог національного відродження України: Зб. наук. праць / Відп. ред. : С. П. Архипова, О. П. Савченко, В. В. Тихолоз. – Черкаси : ЧДУ, 2003. – 166 с.
2. Грабовський П.А. Дещо про освіту на Україні // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / Упор. О.О.Любар. – К. : Знання, 2003. – С. 351-353.
3. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К. : Либідь, 1997. – 276 с.
4. Джон Д'юї. Демократія і освіта. – Львів : Літопис, 2003. – 294 с.
5. Животенко-Піанков А. Педагогічно-просвітницька праця Бориса Грінченка. – К. : Просвіта, 1999. – 176 с.
6. Енциклопедія освіти / Академія пед. наук України ; головний ред. В.К. Кремінь. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
7. История зарубежной дошкольной педагогики : Хрестоматия : Учеб. пособие / Сост. С. Ф. Егоров, С. В. Лыков, Л. М. Волобуева и др. / Под ред. С. Ф. Егорова. – М. : Академия, 2000. – 440 с.
8. Капранова В.А. Сравнительная педагогика. Школа и образование за рубежом : учебное пособие / В.А. Капранова. – Минск : Новое знание, 2004. – 222 с.
9. Коджасипова Г.М., Коджаспиров А.Ю. Педагогический словарь : Для студ. высших и средних пед. учеб. заведений. – М. : Флинта : Моск. псих.-соц. ин-т, 1998. – 204 с.
10. Коваленко С. Софія Русова: педагог-просвітитель, державний діяч, вчений // Рідна школа. 2000. - №8. - С. 35-38.
11. Коменский Я.А., Локк Д., Руссо Ж.-Ж., Песталоцци И.Г. Педагогическое наследие./ Сост. В.М.Кларин, А.Н.Джуринский. – М., 1988. 30
12. Круглашов А.М. Михайло Драгоманов про історичну долю та завдання освіти на Україні // Рад. шк. – 1991. – №8.
13. Лузан П.Г. Історія педагогіки та освіти в Україні : навчальний посібник / П.Г. Лузан, О.В. Васюк, О.М. Бернова. – К. : НАУ, 2006. – 302 с.

14. Маловідомі першоджерела української педагогіки (друга половина XIX – XX ст.) : Хрестоматія / Упоряд. : Л. Д. Березівська та ін.; Наук. ред. О. В. Сухомлинська. – К. : Наук. світ, 2003. – 418 с.
15. «Мрії, вистраждані життям...» : до 145-ї річниці з дня народження Б. Д. Грінченка : кол. монографія (у двох част.) : Ч. 1 / В. О. Огнев'юк, Н. М. Гупан, Н. П. Дічек [та ін.]. – К. : КМПУ імені Б. Д. Грінченка, 2009. – 260 с.
16. «Мрії, вистраждані життям...» : до 145-ї річниці з дня народження Б. Д. Грінченка : кол. монографія (у двох част.) : Ч. 2 / В. О. Огнев'юк, Н. М. Гупан, Н. П. Дічек [та ін.]. – К. : КМПУ імені Б. Д. Грінченка, 2009. – 168 с.
17. Нариси з історії розвитку педагогічної думки : навчальний посібник. – К. : Центр навч. літ-ри, 2003. – 308 с.
18. Народна педагогіка: світовий досвід /Укладач А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. «Знання-Прес». – 2003. – 134с.
19. Олексєєва О. Виховання французьких учнів як громадян європейської інтеграції // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2002. Вип. 4. – С.174-180.
20. Пшеврацька О. Мудрість влади педагога: Проблеми особистості педагога у психологопедагогічній спадщині В.Сухомлинського та С.Русової. //Світло. – 1999. - №1. – С. 5-10.
21. Савченко О. Реформування змісту шкільної освіти у контексті педагогічної спадщини Василя Сухомлинського //Поч.. школа. – 1999. №9. – С. 1-4.
22. Третьяков В. Погляди Платона на проблеми виховання // Рідна школа. – 1993. – №9. – С. 74-75.
23. Хижняк З.І. Маньківський В.К. Історія Києво-Могилянської академії. – К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2003. – 184с.
24. Хрестоматія з історії вітчизняної педагогіки / О.В. Васюк, І.В. Сопівник. – К.